

راستی‌آزمایا چه می‌دانند؟

محققان سه گروه متخصص را جمع کردند: ۱۰ مورخ (که تحقیقات زیادی انجام می‌دهند)، ۲۵ دانشجو (که اطلاعات زیادی در مورد استفاده از اینترنت دارند) و ۱۰ راستی‌آزما (که وظیفه آنها این است که بفهمند آیا اطلاعات ارائه شده درست است یا خیر). آنها به هر گروه دو وب‌سایت نشان دادند و از آنها خواستند به این سوال جواب دهند «کدام یک اطلاعات قابل اعتمادتری دارد؟». اکثر دانش‌جویان اشتباه گفتند. حدود نیمی از مورخان فکر می‌کردند که هر دو سایت خوب هستند. اما همه راستی‌آزمایا متوجه شدند که کدام سایت قابل اعتماد و کدام جعلی است. جالب‌تر این که خیلی با سرعت تشخیص دادند.

راستی‌آزمایا چه کار کردند؟ آنها حقیقت را با مقایسه اطلاعات ارائه شده و اطلاعات قابل استناد مقایسه کردند. آنها برای ارزش‌گذاری مطالب سایت به سراغ مقایسه مطالب سایت و منابع معتبر رفتند. دانش‌جویان و مورخان به سایت چسبیده بودند و اغلب فریب تیتورها، پیوندها و تصاویر زیبا و گرافیک خوش‌ساخت را می‌خوردند. اما راستی‌آزمایا به سایت نگاه کردند و سپس به سرعت کلمات کلیدی آن را در

گوگل جستجو کردند و با بررسی و تحلیل نتایج نه تنها متوجه شدند کدام درست و کدام غلط است حتی فهمیدند چه کسی سایت را ایجاد کرده است! راستی‌آزمایا هوشمند برای کشف حقیقت به چشم و درک و عقل خودشان متکی نبودند، آنها می‌دانستند که همه‌ی ابزارهای حسی ممکن است اشتباه کنند و به جای خودرایی به سراغ کشف حقیقت رفتند. مثل این که خبر تعطیلی مدرسه به جای دنبال کردن از طریق دوستان، از منابع رسمی دنبال کنیم. چون نمی‌خواهیم با شنیدن اخباری که ما را خوشحال می‌کند اما دروغ است به جای حقیقت تلخی که ما را ناراحت می‌کند، پس فردا در مدرسه دچار مشکل شویم.

یکی دیگر از مواردی که بررسی‌کنندگان حقایق داشتند «محدودیت کلیک» بود. یعنی ساعت‌ها برای جست‌وجو وقت نمی‌گذاشتند و جست‌وجو را بیش از حد طولانی نمی‌کردند. آنها در یک یا دو صفحه از نتایج جستجو کار بررسی و ارزش‌گذاری را انجام می‌دادند. فقط مرتبط‌ترین مقالات را برای خواندن با دقت انتخاب می‌کردند و همه یافته‌ها را نمی‌خواندند. آنها توجه داشتند که نتایج برتر در جست‌وجوی گوگل لزوماً بهترین اطلاعات را ندارد.

فهرستی از منابع معتبر تهیه کنید

یکی از ساده‌ترین راه‌ها برای جلوگیری از گیر افتادن در دام اخبار جعلی، داشتن فهرستی از منابع خبری قابل اعتماد است. مانند شرکت‌های خبری شناخته شده که سابقه خوبی دارند یا منابعی که در فرصت مناسب آنها را به طور کامل بررسی کرده‌اید و مطمئن شده‌اید که اخبار جعلی را منتشر نمی‌کنند. شاید برای تان جالب باشد که همه‌ی رسانه‌های معتبر از کارشناسانی استفاده می‌کنند که همین کار را با خبرهای شان انجام دهند. در دنیای رسانه به این کار دروازه‌بانی خبر می‌گویند. انواع مختلف منابع را دنبال کنید تا اخبار را از دیدگاه‌های مختلف ببینید و بخوانید.

وقتی منابعی دارید که به آنها اعتماد دارید، می‌توانید از آنها برای بررسی اخباری که گمان می‌کنید جعلی هستند استفاده کنید. اگر یک داستان مهم باشد اما منابع مورد اعتماد آن را پوشش نداده‌اند، ممکن است جعلی باشد.

